

РИЗИК РОЗВИТКУ ХВОРОБИ АЛЬЦГЕЙМЕРА ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ

Клименко В. О. студ.

Науковий керівник – к. мед. н. Личко В. С.

СумДУ, кафедра нейрохірургії та неврології

Хвороба Альцгеймера (ХА) являє собою найбільш часту форму деменції (60-80 %), за якою слідує судинна деменція (10-25 %) і деменція з тільцями Леві (7-25 %). Інші форми деменції зустрічаються рідше, їх кількість не перевищує 10 %.

Згідно з останнім звітом асоціації ім. Альцгеймера, ризик розвитку ХА протягом життя у людей, що досягли 55-річного віку становить 17 % у жінок і 9 % у чоловіків. Так, у 2000 р. в світі було виявлено близько 20 млн. хворих на деменцію, а в 2020 р. їх кількість може зрости до 41 млн., в 2040 р. – до 81 млн.

ХА розвивається частіше у жінок, ніж у чоловіків, проте це пов'язано переважно з тим, що порівняно з чоловіками жінки живуть довше. Захворювання входить у десятку провідних причин смерті людей всіх вікових груп і займає п'яте місце у людей віком понад 60 років. Згідно з даними ВООЗ смертність від ішемічної хвороби серця, раку молочної залози, раку передміхурової залози та інсульту знизилася, а смертність від ХА збільшилася на 45 %.

Пацієнти з деменцією потребують тривалого постійного догляду, тому їх часто поміщають до будинків престарілих. Згідно з даними літератури, поширеність деменції в будинках престарілих становить від 39 до 87 %.

Отже в ході статистичного аналізу ми зробили спробу виявити провідні фактори, які можуть підвищувати ризик розвитку ХА. Основними з них є:

1. Артеріальна гіпертензія – більшість проведених лонгітудинальних когортних досліджень вказують на підвищений ризик деменції у разі високого артеріального тиску. Про підвищений ризик повідомлялося навіть у випадках легкого підвищення систолічного артеріального тиску (140-150 мм рт. ст.).

2. Гіперліпідемія – в багатьох світових епідеміологічних дослідженнях встановлено прямі кореляційні зв'язки між гіперліпідемією та розвитком деменції в майбутньому. Підвищені рівні холестерину в сироватці крові в середньому віці розглядаються як основний фактор ризику ХА.

3. Тютюнопаління – за даними сукупного аналізу чотирьох європейських популяційних досліджень (28 тис. учасників), підвищений ризик деменції існує тільки у тих осіб, хто продовжує палити, але не в тих, хто курив у минулому.

4. Погіршення екологічної ситуації як в Україні, так і світі, зміни в характері та якості харчових продуктів (особливо при вживанні трансгенних елементів), збільшують число мутагенних факторів, які здатні викликати появу нових конформованих білків із трансмісивними інфекційними властивостями.

5. Черепно-мозкові травми також сприяють розвитку ХА особливо у спортсменів (боксери, футболісти), які постійно отримують удари по голові. У них виявлені нейрофібрилярні порушення в тканині мозку, що ідентичні з ХА.

Тому подальше вивчення провідних етіопатогенетичних факторів розвитку ХА є надважливим та актуальним і, враховуючи отримані дані, людство має можливість значно знизити показники захворюваності та смертності від даної патології.